

Turpeenniemi 5-(8)

Talo: Ylitalo Rn^o 18⁴
Om.: Kemijoki Oy

KM 14411:17-523
546-547

Karttaliitteet: 1-11
Valokuvat 23131, 23134-5,
23139-23147, 23152-
23156

Tämän asuinpaikan kaivaus oli jäänyt syksyllä 1957 pahasti kesken. Silloinhan tutkimustöitä oli suoritettu pääasiassa kahdesta syystä: 1) Voimalaitoksen padon huhuttiin tulevan juuri tälle kohtaa, 2) Ylempänä Koivun-Rovaniemen tielinjan rakennustyöt olivat juuri siirtymässä tämän asuinalueen korkeimpiin osiin.

Kesällä 1958 saatiin varmuus siitä, että syksyinen tieto padon paikasta oli oikea, joten oli syytä tutkia perusteellisesti padon alle jäävä ja työalueena ympäristöissäkin laajalti tuhoutuva maasto. Lisäksi mainitulla tielinjalla oli tällä kohdoin talvella 1957-1958 suoritettu niin vähän maansiirtotöitä, että tien alle jääviä asuinpaikka-alueita voitiin vielä monin paikoin tutkia. (Kuvat 2-3, 16-17)

Työt aloitettiinkin juuri täältä. Ensin paalutettiin 1957 kaivausalueen I-VI: d-7 itäpuolelle keskikaivausalue, A-K:51-57. (Liite 4, kuva 1)

Tästä alempana olevalle terassille v. 1957 kaivausalueen, XIV-XV:g-o kaivettiin alakaivausalue, A-H:34-42. (Liite 3, kuvat 4, 9-10, 13)

Viimeksi vielä kaivettiin ylimmälle terassille tielinjalle v. 1957 alueen, I-IV:17-24 viereen yläkaivausalue, A-J:70-73. (Liite 11, kuva 15)

Kiintopisteinä käytettiin samoja kohtia kuin v. 1957. Uudessa vaakituksessa saatiin korkeudessa jokunen sentti eroa. Kuten Turpeenniemi 4:ssä käytettiin täälläkin uusia tarkempia korkeuksia. (Ks. Turpeenniemi 4:n selostusta)

Metsä oli Turpeenniemi 5:n kohdalla hakattu vain osittain. Alakaivausalueen kohdalta itään v. 1957 koeojaan, XIV:2-q, saakka kokonaan. Tällä alueella olikin siksi tiheä petäjäkannokko. Aluskasvillisuutena oli : sammalta, mustikkaa, puolukkaa, kanervaa ja hiukan ruohoa.

Maaperä: Alakaivausalueella oli kivetön hieno kellertävä hiekka, joka yleensä oli kosteaa ja siksi paakkuista. Pohjalla oli vahva ruostekerros

Esimm.	B:40 länsideinä	E:39 pohjoisideinä	(liite 3,6)
Turve	5	8	
Harmaa hieta	4	4	
Punertava hieta	14	13	
Tumman ruskea ruostehiekka	-	15 sm	
Vaalean ruskean harmaa puhdas hiekka			

Keskikaivausalueella maaperä oli muuten samanlaista, mutta ruostekerros puuttui. (Liitteet 8-10)

Esimm.	D:57 eteläseinä	G:51 eteläseinä	K:54 itäseinä
Turve	3	3	1
Harmaa hieta	4	6	15
Punertava hieta	9	35	
Tummanruskea hiekka	14		300sm
Vaalean harmaa puhdas hiekka			

Yläkaivausalueelle, tielinjan ja osittain rakennetun tien kohdalla oli länsipuolelle aluetta pukattu ylempää lännestä ohut hietakerros. F-ruuturivistä alkaen itään pinta oli edellisen syksyisessä kunnossa. 1-2 sm ohuen turpeen alla oli ohut harmaa hietakerros sekä ohut vaalean punaista hienoa kivetöntä hiekka sisältävä kerros ynnä lopuksi paikoin ruosteinen puhdas, kivetön hieno hiekka.

Esimm. maakerroksista:

Ruudun C:70 pohjoisreunassa keskim.

Turve	0-1
Harmaa hieta	8
Punainen hiekka	2-3
Vaalean ruskea tummempi hiekka	5 sm
Vaalean ruskea paikoin ruosteinen, puhdas hieno hiekka	

Ruudun F:72 eteläseinässä

Turve	4
Harmaa hieta	5
Punertavan harmaa hiekka	10
Tumman ruskehtava hiekka	20 sm
Vaalean keltaisen harmaanruskea puhdas hiekka	

Ruudun J:71 itäseinässä

Harmaa hieta	18
Punertava hiekka	0-2
Tumman ruskea hiekka	7
Vaalean " " "	9 sm
Harmaan ruskea, vihertävän kellertävä puhdas hiekka.	

Kiinteistä löydöistä ovat maininnan arvoisia vain kivetyt tulisijat, joista yleiskarttaan piirrettyjen ääri viivojen lisäksi otettiin kartoit- tusvalokuvat taikka piirrettiin erityinen kartta. Puna-, hiili- ja lika- maalaikut on piirretty yleiskarttaan. (Liite 7, kuvat 5-8, 11-12, lisedes- tä C:42 ei kuvaa)

Irtaimista löydöksistä muodostivat valtaosan kvartsi- ja sädekivi- is- kokset sekä -esineet. Saviastian paloja löytyi vain pari kappaletta.

Koeojan ruudusta V:43 löytyi humuksen alta paksun ruostemaan ja sa- ven rajamailta useita iskoksia. Pinnemmalta saatiin vain 1-2 kpl.

Turpeenniemi 5:n keskikaivausalueesta itään kaivettiin Turpeenniemi 4:ään saakka järjestelmällisesti 1/2 m laajuisia koekuoppia, joiden sei- nistä piirrettiin profiilit. (liitteet 1,5)

Kaivausalue mitattiin (ks. liite 1) seuraavasti: Piste X-lato M itä- kulma 223 m, Piste X-lato N luoteiskulma 293,5 m, Piste Y-lato P länsi- kulma 82 m.

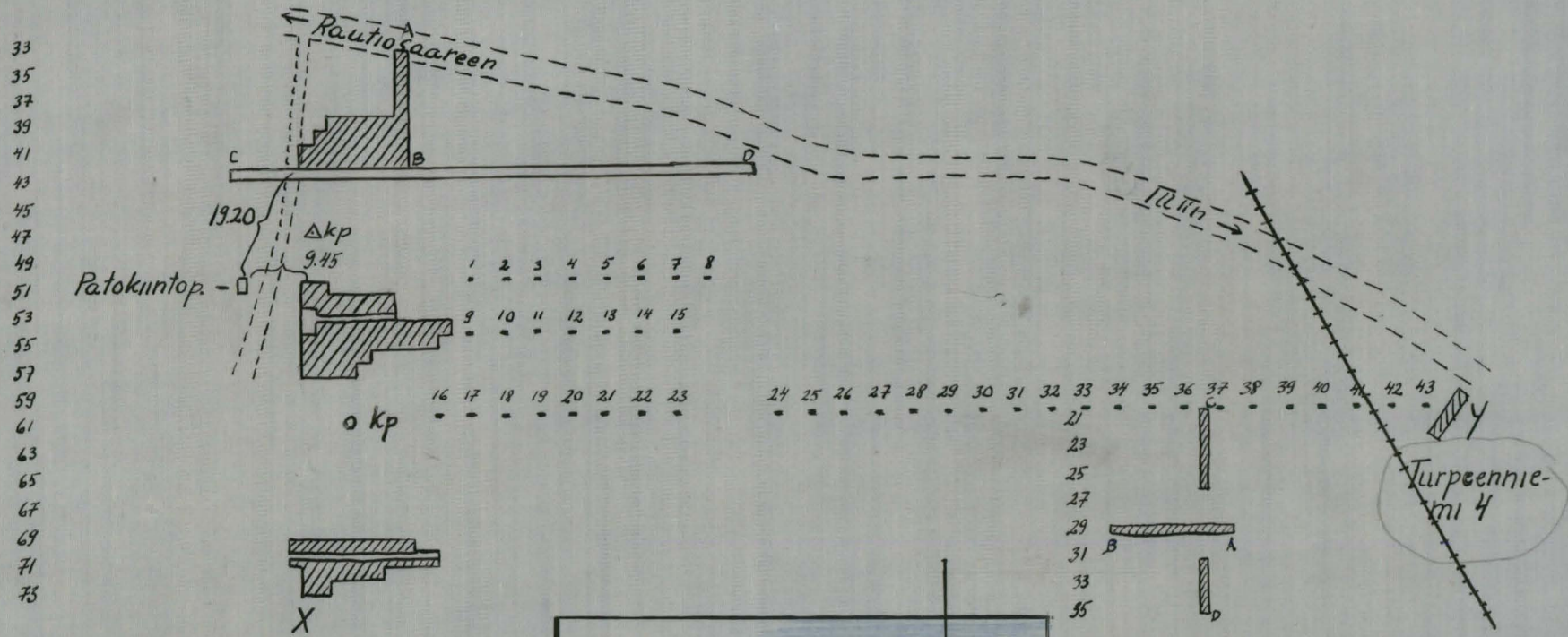
Kaikkiaan kaivettiin m. 474 m²

Helsingissä kesäkuun 8. p:nä 1959

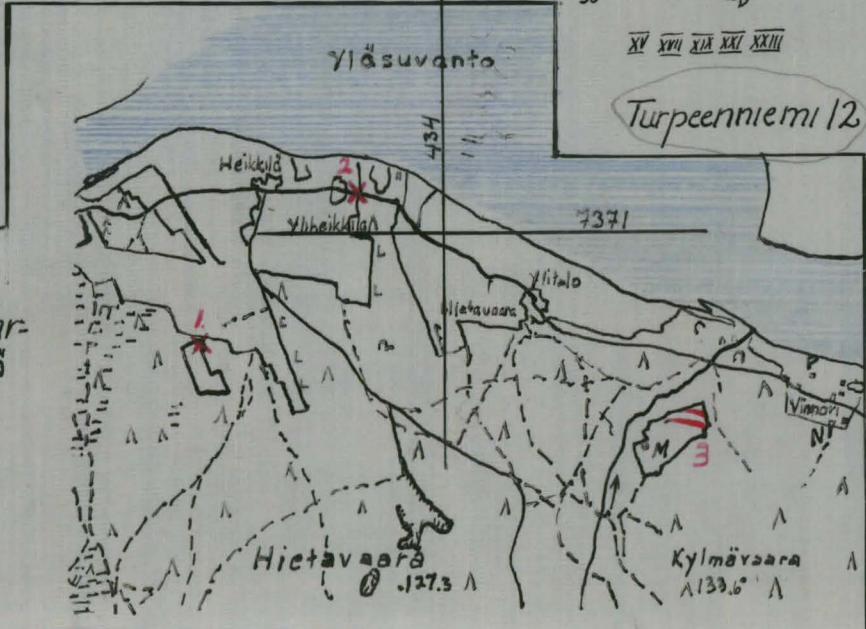
Jaakko Sarkamo

Rovaniemi Turpeenniemi 5
 1:1000
 yleiskartta
 J. Sarkamo 1958 Liite 1.

E-E: Turpeenniemi 4 = Rovaniemi 134
 " 5 = " 135
 " 19 = " 142

Turpeenniemi 5

Liite 1a
 Peitepiirros top. ilmakuvakar-
 tasta 1:20000 lehti Niskanperä
 Ladot M, N, P Hietavaaran ja
 Vinnarin mailla, joista mittaukset.
 x = löytöpaikkoja:
 1 = Rautio 2
 2 = Yli-Heikkilä
 3 = Turpeenniemi 13

Sarkamo 1958
 sivu 3

Rovaniemi Turpeenniemi 5

1:25

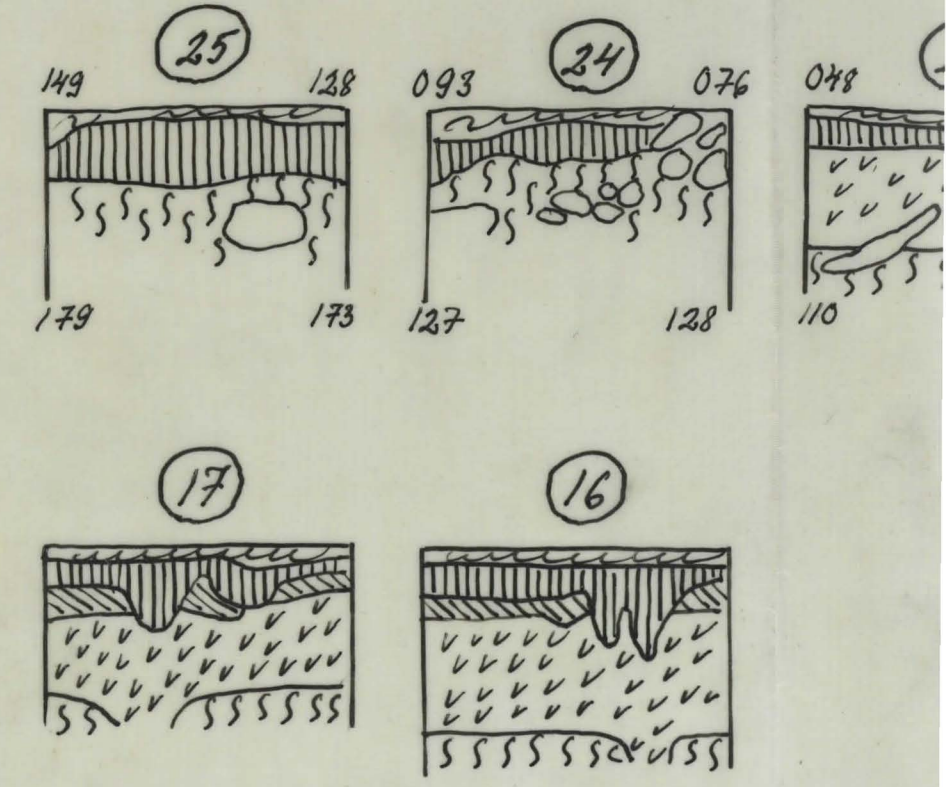
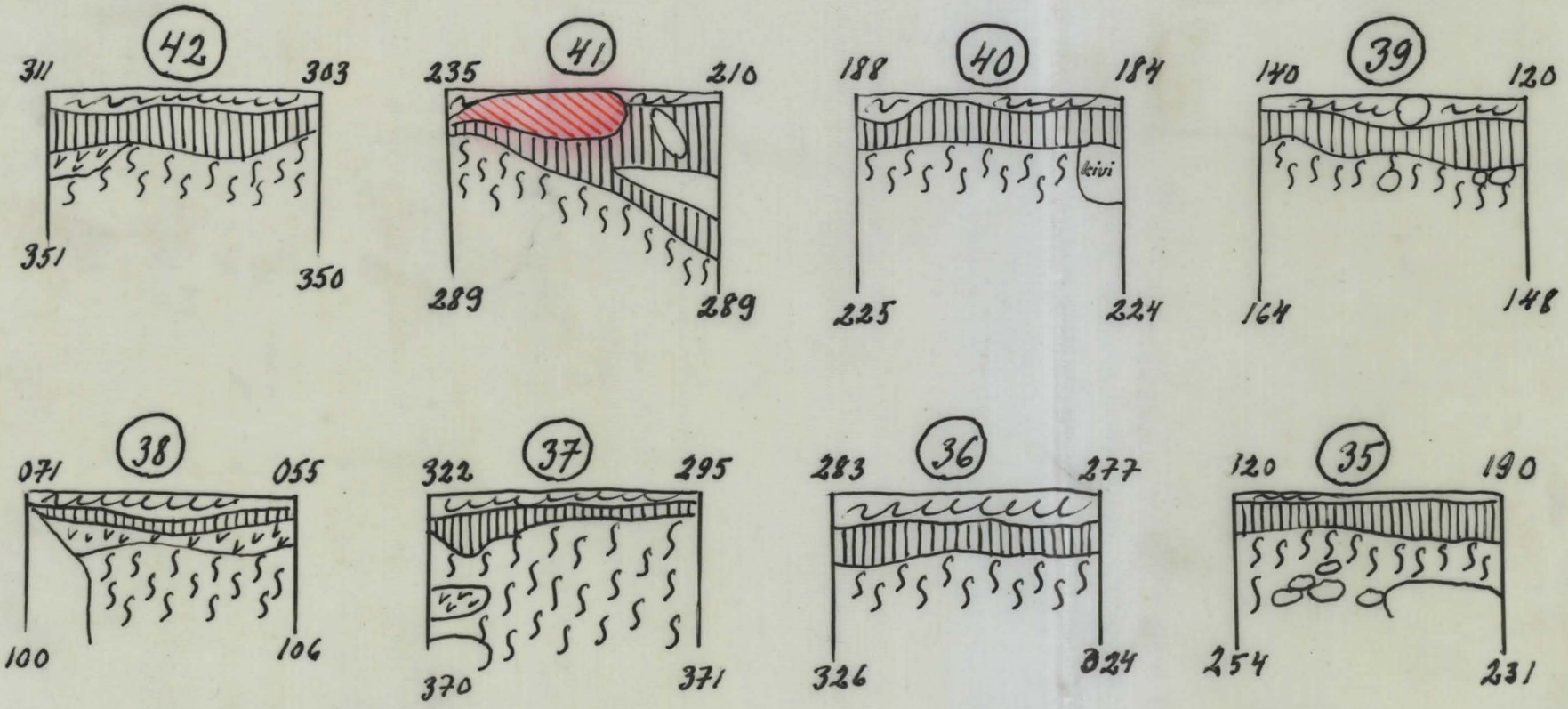
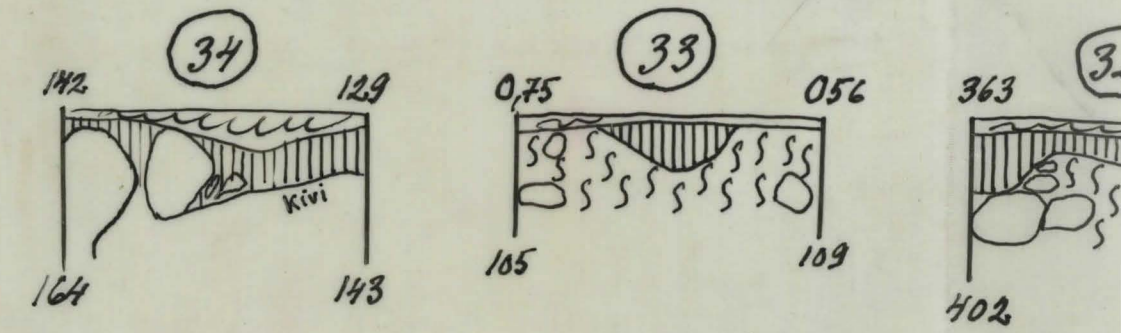
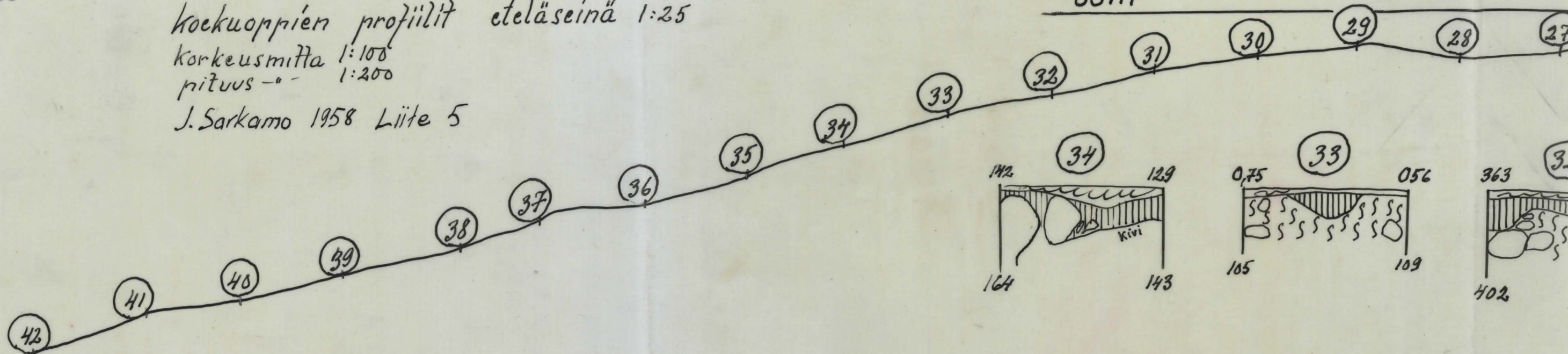
Koekuoppien profiilit eteläseinä 1:25

korkeusmitta 1:100

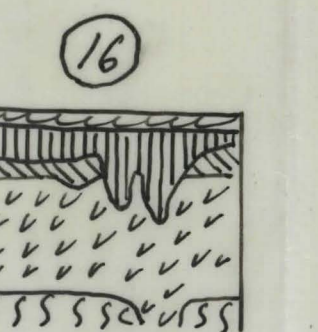
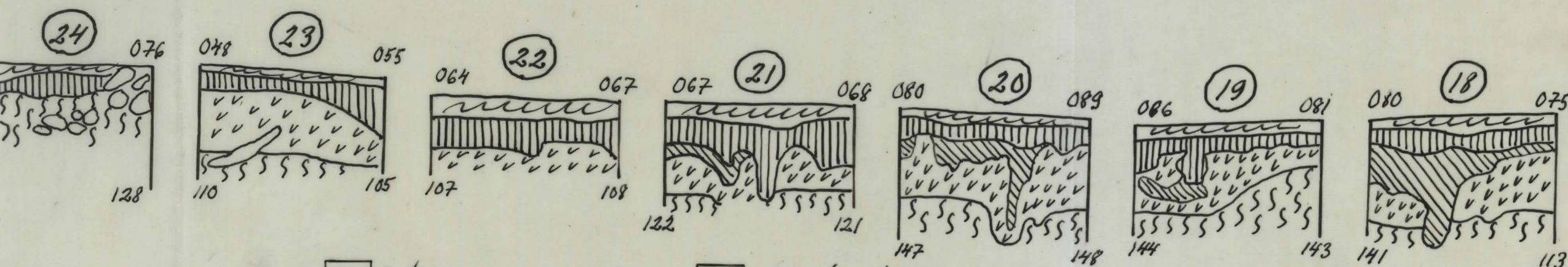
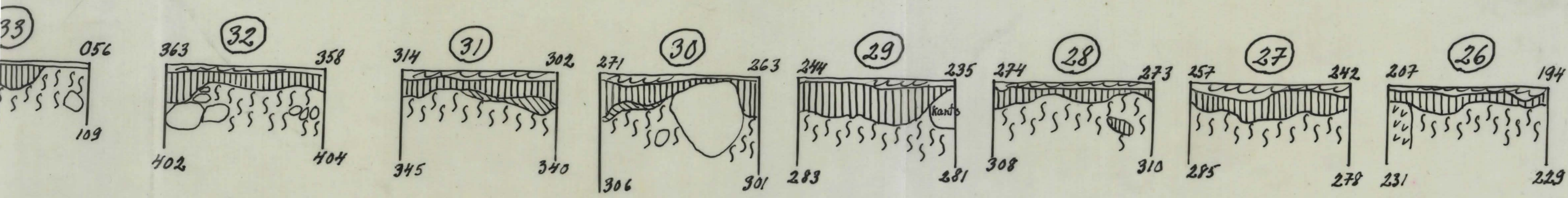
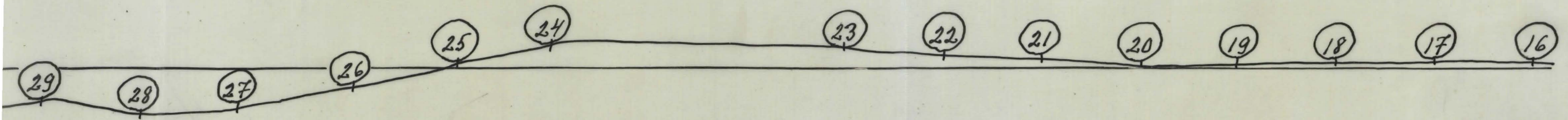
pituus - " - 1:200

J. Sarkamo 1958 Liite 5

83m

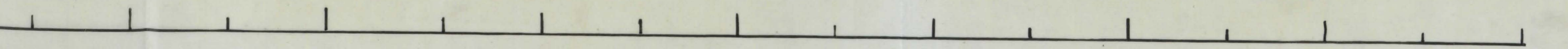

Faint handwritten notes in the top left corner.

- = turve
- = vaalea hieða
- = likamaa
- = punainen hieða
- = ruostemaa

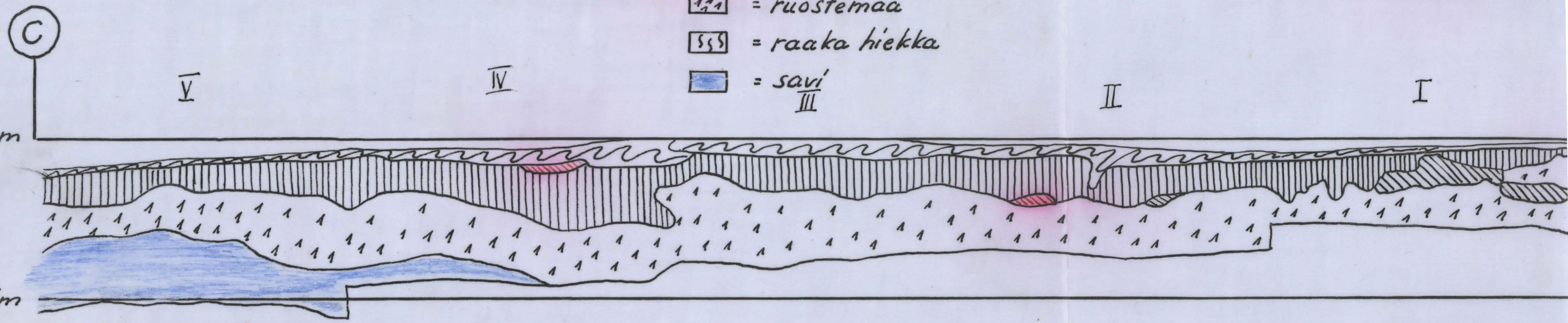
 = raaka hieða

Rovaniemi Turpeenniemi 5
 1:25 Profiili koejasta C-D
 J. Sarkamo 1958 Liite 6a

- = turve
- = vaalea hieta
- = likamaa
- = punainen hiekka
- = ruostemaa
- = raaka hiekka
- = savi

2791
 2791
 2791

A

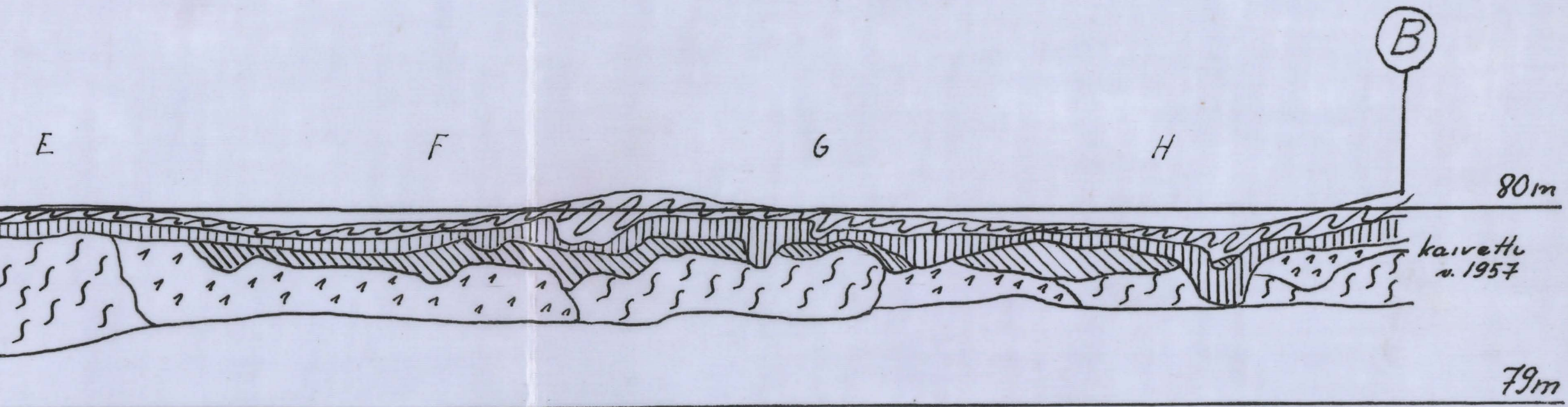
B

C

D

E

E

F

G

H

B

80m

kaivettu
n. 1957

79m

l^{ta}

hiekk

ka

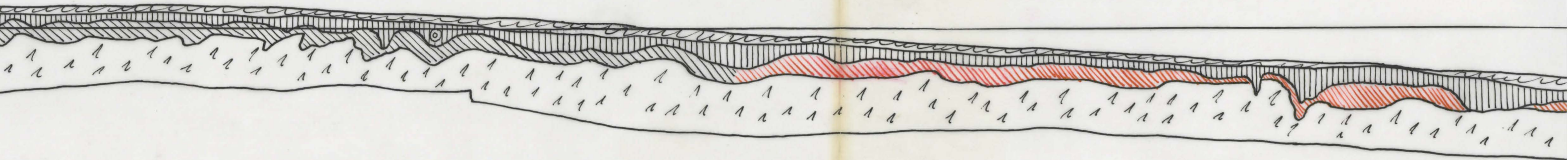
O

P

Q

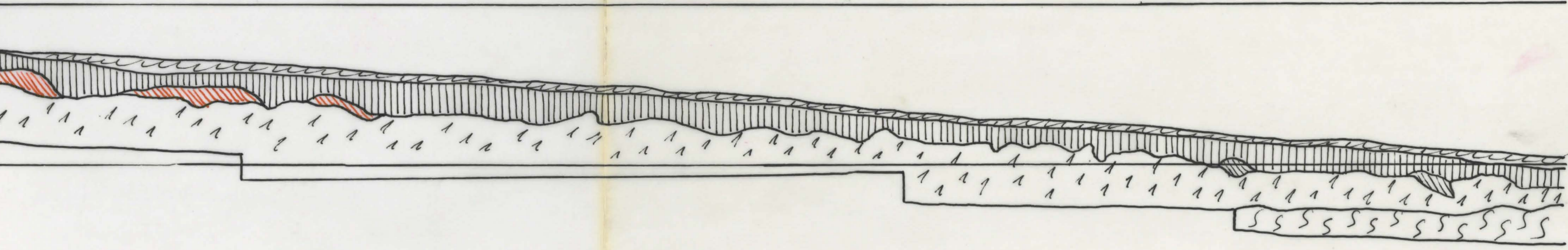
R

S

S T U V X

80m

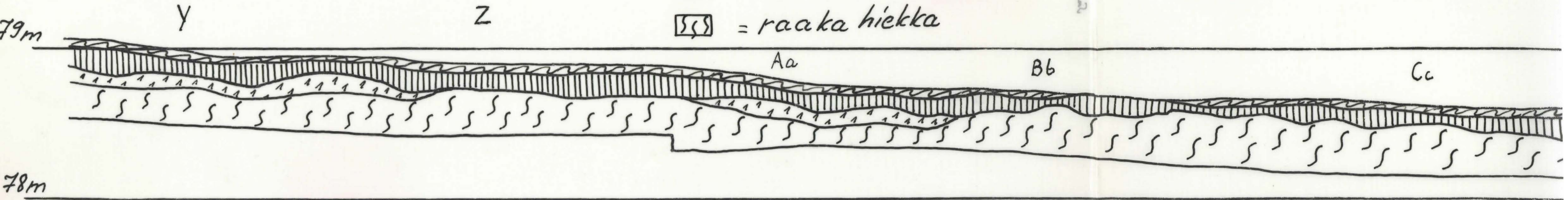

79m

Rovaniemi Turpeenniemi 5
 1:25 Profiili koejasta C-D
 Sarkamo 1958 Liite 6c

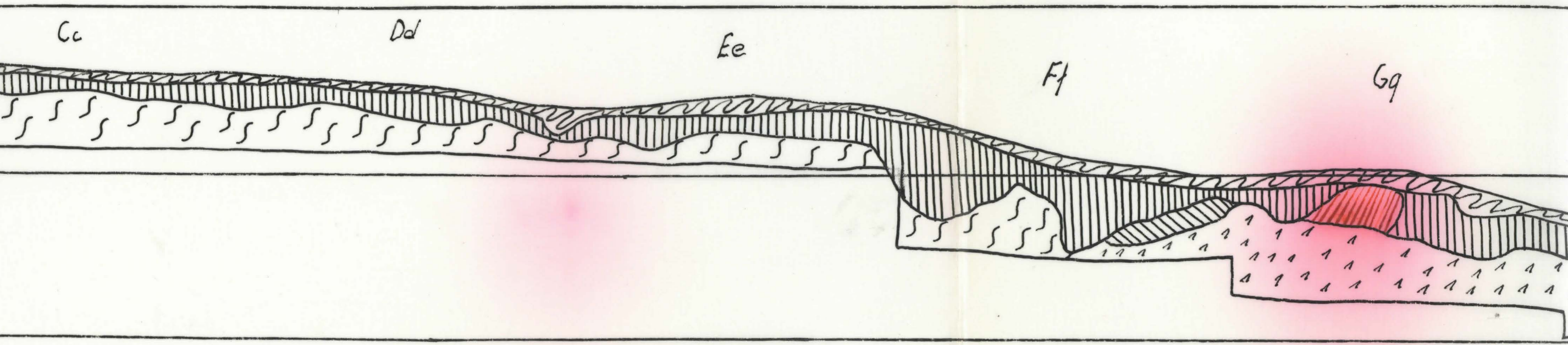
- = turve
- = vaalea hieta
- = likamaa
- = ruostemaa
- = raaka hiekka
- = punainen hiekka

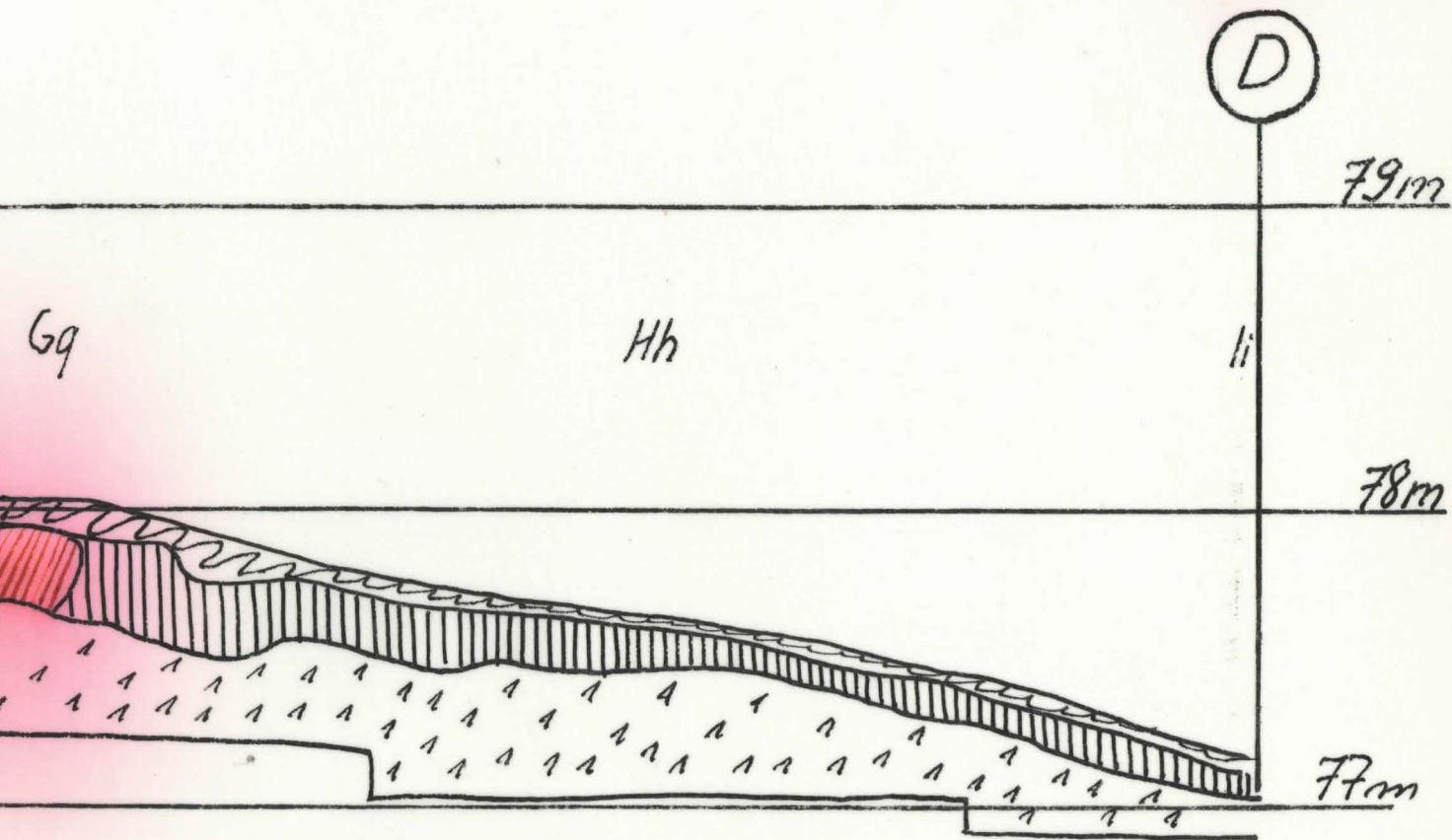
Kiviainehyönte

77m

Kiviainehyönte

Rovaniemi Turpeenniemi 5

Mitta 1:10 x

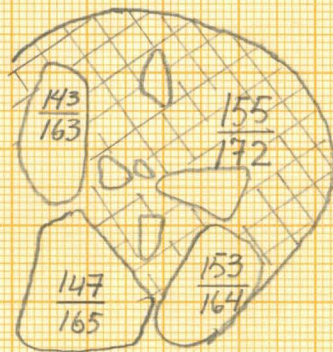
J. Sarkamo 1958

Liite 7

Liesi ruudussa F:55

F:54

x G:54

E:55

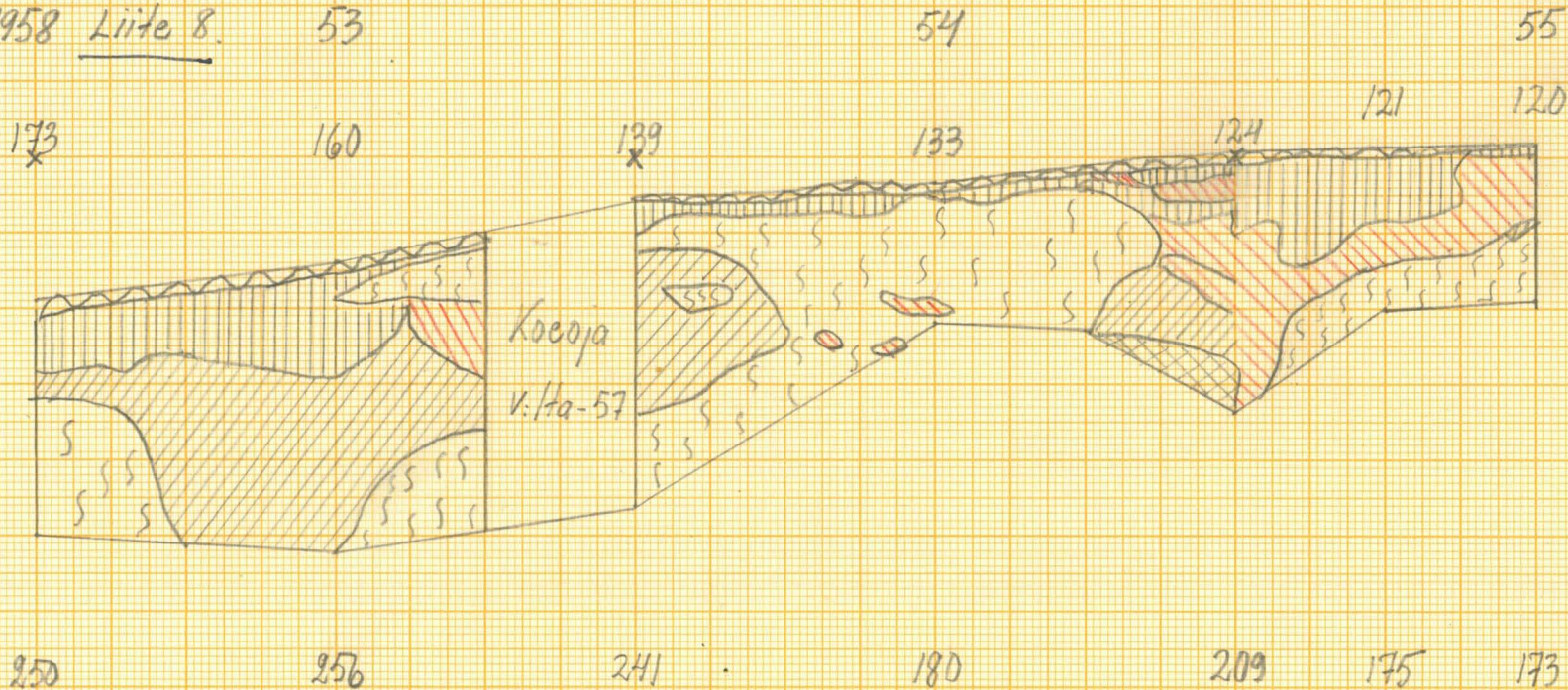
A 4. (210x297 mm)

Rovaniemi Turpeenniemi 5

Mittaka: 25

J. Sarkamo 1958 Liite 8. 53

Profiili (ruutujen C:53-55 itäseinä)

Merkit:

- = turve
- = harmaa hiehta
- = likainen hiekkä
- = punainen - " -
- = nokimaa
- = puhdas - " -

Oy Wulff Ab No 106

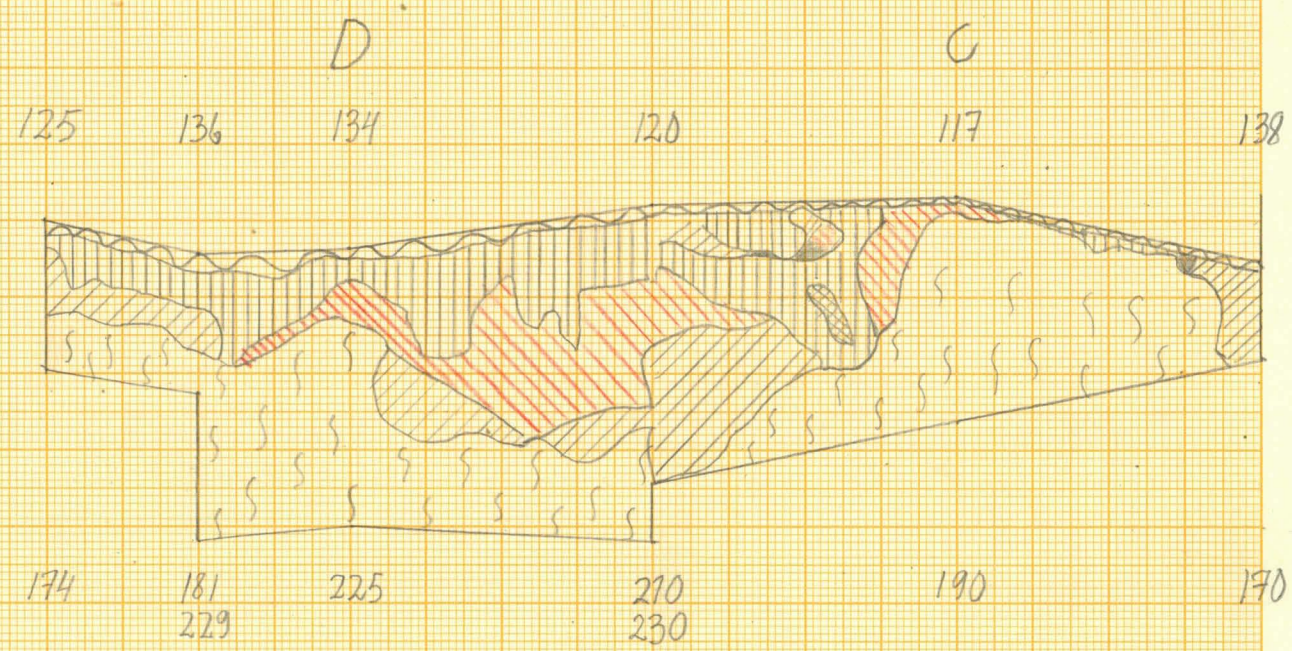
Sarkamo 1958
piirros 11

A 4. 210x297 mm I

Rovaniemi Turpeenniemi 5

Mitta 1:25

J. Sarkamo 1958. Liite 9.

(Profiili) ruutujen C-D:54 eteläseinä

Oy Wulff Ab No 106

Sarkamo 1958
huim 18

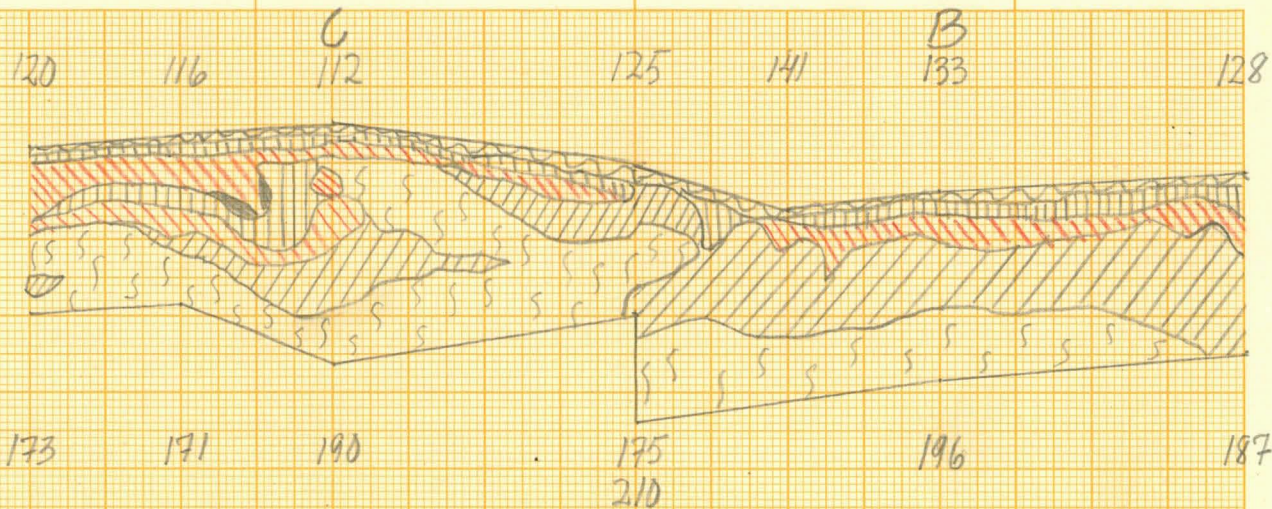
A 4 (210x297 mm)

Rovaniemi Turpeenniemi 5

Mittä 1:25

J. Sarkamo 1958 Liite 10

(Profiili) ruutujen B-C: 55 pohjois-
puoliskon eteläseinä

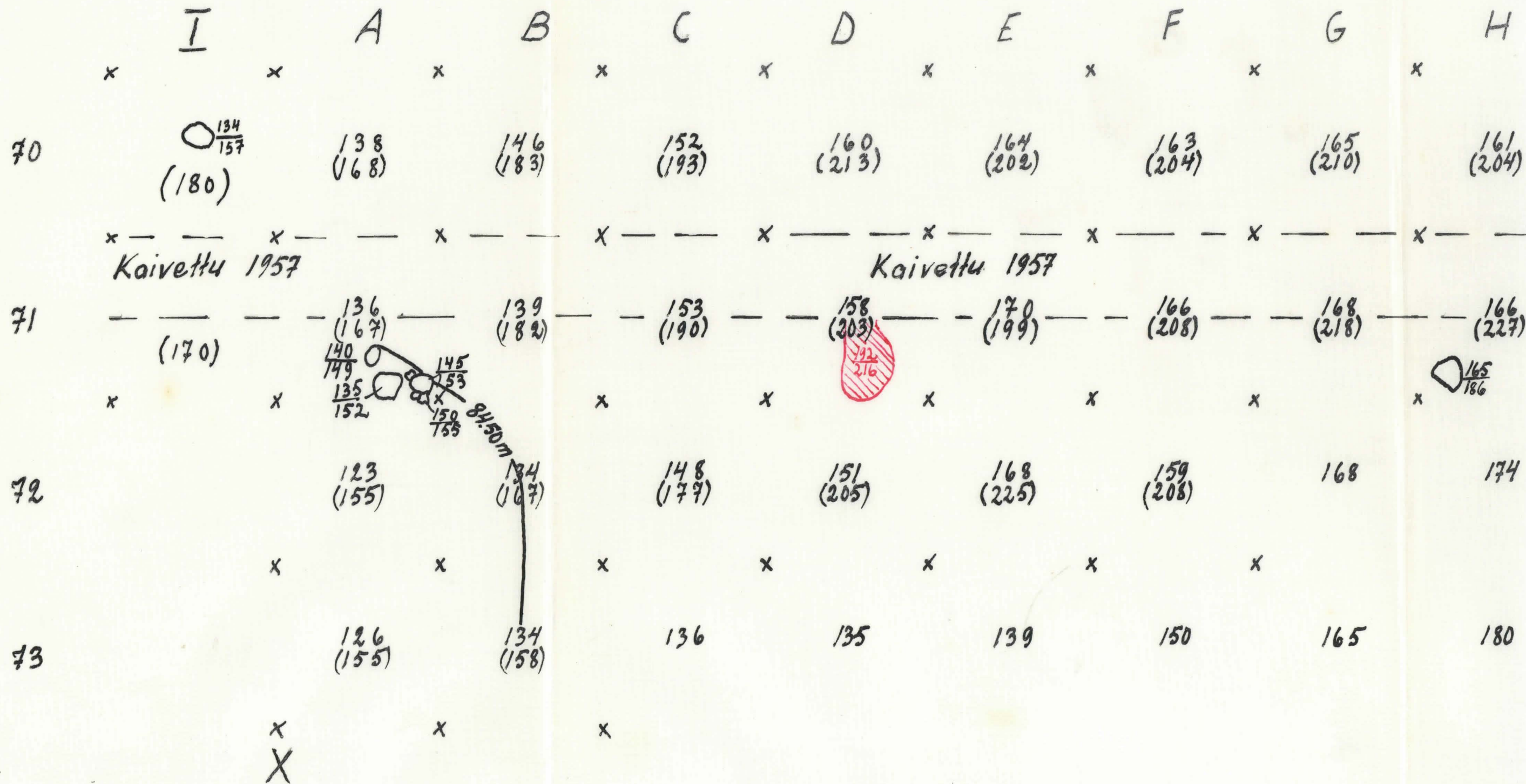

Oy Wulff Ab No 106

Sarkamo 1958
piiri 13

Rovaniemi Turpeenniemi 5
 Mitta 1:50 J. Sarkamo 1958
 Liite II

Yläkaivausalueen pintakartta
 Kp = 200 = 83.84 m y.m.p.

8191 m...
H...

pintakartta
m.p.

G H I J

x x x

3
4) 165 (210) 161 (204) 160 161

x x x x x

Kaivettu 1957

6
8) 168 (218) 166 (227) 168 (229) 170 (213)

x x $\frac{165}{186}$ x x x

9
3) 168 174 180 175

x

0 165 180 185 $\overset{84m}{\curvearrowright}$ 186

Tup...
"...

Turpeenniemi 5

Sastama 1958
sivu 15

1.

f. 23131

Turpeenniemi 5 ennen
kaivausta. Etualalla v.
1957 kaivettu alue -
lännettä.

Panoraama Turpeenniemi
4:n ja 5:n väliseltä alueelta.
Oikealla pöppöijän takana
3.

2

f. 23134

f. 23135

f. 23143

4.

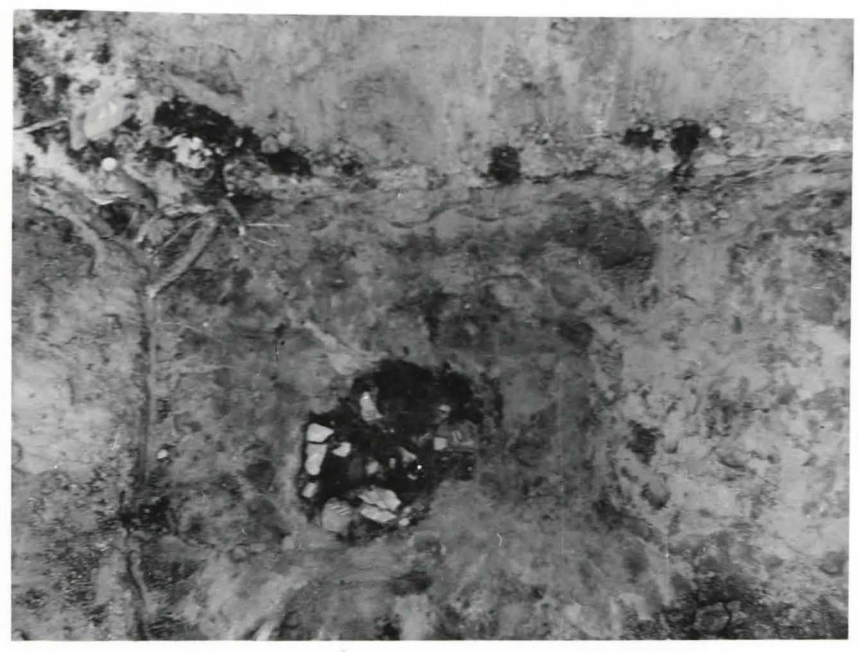

Turpeenniemi 4. Vasemmalla
tielinjalla rakon takana ja
oita oikealle Turpeenniemi 5:n
kaivausalueet. - kaakosta.

Turpeenniemi 5:n alakavaus-
alue. Rivia 42 kaivetaan
parast'aikaa - luoteesta.

Turpeenniemi 5

5. f. 23139

lasi J: 54 1. krs.
I $\frac{194}{200}$; II $\frac{197}{204}$ III $\frac{190}{199}$ kesk. 200
I yleensä lieden pohjoisreunassa

6. f. 23140

lasi J-K: 54 1. krs.
I $\frac{171}{194}$ II $\frac{168}{180}$ III $\frac{169}{185}$ IV $\frac{182}{194}$
V $\frac{194}{207}$ kesk. 181

7. f. 23141

lasi J-K: 54 2. krs.
I $\frac{197}{206}$ II $\frac{194}{205}$ III $\frac{178}{199}$ IV $\frac{191}{201}$
V $\frac{189}{206}$ VI $\frac{201}{209}$ kesk. 194

Turpeenniemi 5

f. 23142

8.

Lini J-K: 54 3. krs.
 I $\frac{198}{205}$ II $\frac{194}{199}$ III $\frac{199}{206}$ IV $\frac{204}{212}$ V $\frac{206}{213}$
 kesk. 204

f. 23144

9

Turpeenniemi 5:n alakaivausaluetta kaivetaan - koillisesta.

f. 23145

10

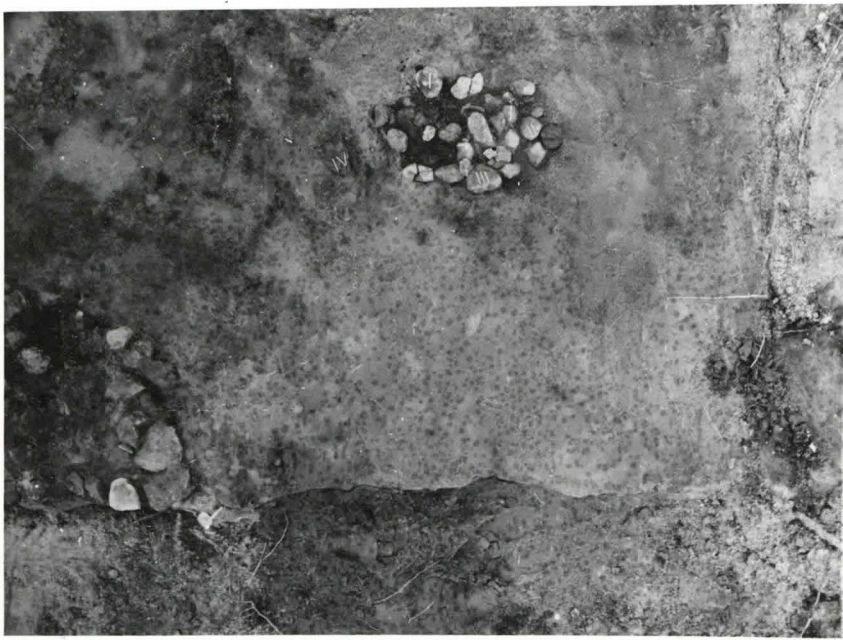
Turpeenniemi 5:n alakaivausaluetta kaivetaan - pohjois-luoteesta.

Turpeenniemi 5

Sarlinen 1958
Nim 18

♀. 23/46

11.

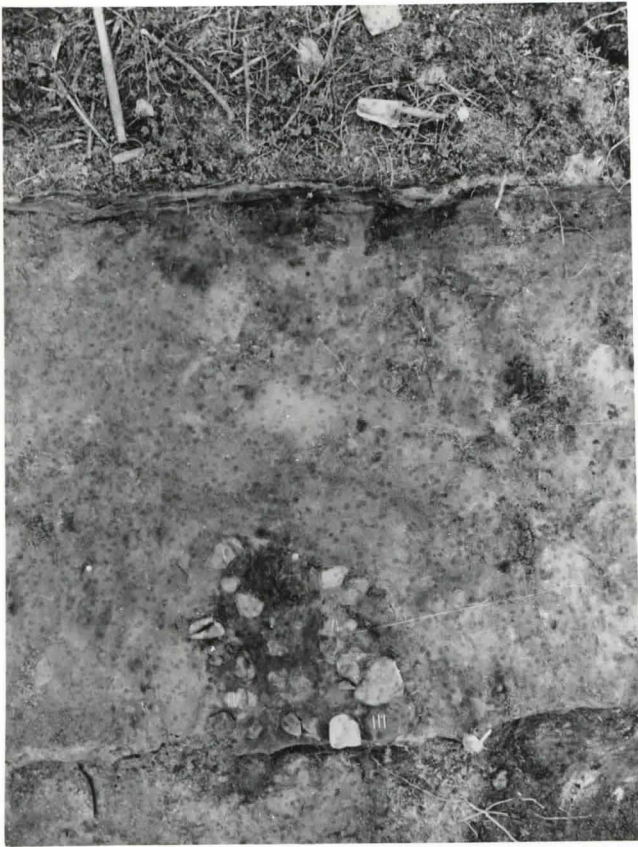
Lieni G: 4/1 1. krs. (ainoa)

I	$\frac{198}{201}$	II	$\frac{199}{204}$	III	$\frac{194}{201}$	IV	$\frac{197}{209}$
---	-------------------	----	-------------------	-----	-------------------	----	-------------------

kesk. 202

♀. 23/47

12.

Lieni F: 4/1 1. ja ainoa krs.

I	$\frac{191}{197}$	II	$\frac{196}{200}$	III	$\frac{192}{198}$	IV	$\frac{198}{203}$	kesk. 201
---	-------------------	----	-------------------	-----	-------------------	----	-------------------	-----------

13.

f. 23/52

14.

f. 23/53

Saakana
1958
sivu 19

Tuupenniemi 5, kaisauksen jälkeen. Vasemmalla alakäiväusalue alkaa henkilöitten tältä puolen. Keskellä varsinainen keskialue teltan kohdalla ja niitä oikealle. Oikeassa reunassa yläkäiväusalue keskentekorella tielinjalla - lounaasta.

15

f. 23/54

Keskentekoista tielinjaa rummulta. Rakon edessä Tuupenniemi 5:n yläkäiväusalue peitettynä - lännestä.

Rautiosaaren kyläkunnan puoli Tuupenniemestä voimalaitoksen koneasemamontun padon ja Kemijoen yli kuvattuna kuvien rajalla olevan au-puolella Tuupenniemi 5 - pohjoisesta

16 kon kohdalla, hakkiolla, tielinjalla ja sen alalla. Vrt. Rautiosaaren (Tuupenniemen) kuvoin v. 1957/7

f. 23/55

f. 23/56

Tuupenniemi 5